

ISTRAŽIVANJE DISKRIMINACIJE MARGINALIZOVANIH DRUŠTVENIH GRUPA

Jul 2015.

ISTRAŽIVANJE DISKRIMINACIJE MARGINALIZOVANIH DRUŠTVENIH GRUPA

Istraživanje je realizovano u okviru projekta: *Istraživanje o socijalnim potrebama marginalizovanih zajednica u Crnoj Gori*, uz podršku Vlade Crne Gore posredstvom Komisije za raspodjelu dijela prihoda od igara na sreću.

O istraživanju

Istraživanje je realizovano u periodu od 12. juna do 24. juna 2015. godine. **Osnovni cilj istraživanja bio je da se izmjere stavovi građana Crne Gore o diskriminaciji marginalizovanih društvenih skupina.** Specifični ciljevi istraživanja bili su:

- Opšta procjena stepena diskriminacije
- Procjena diskriminacije kada je riječ o ravnopravnosti u pogledu pravne zaštite
- Procjena efikasnosti države u pogledu zaštite prava diskriminiranih grupa

Za realizaciju ciljeva istraživanja korišćen je anketni metod, a kao instrument Upitnik, posebno kreiran za ostvarivanje ciljeva istraživanja. Za konstruisanje instrumenta, koristili smo i međunarodno standardizovanu skalu za mjerenje socijalne distance (jedan ajtem Bogardusova skale). Uzorak istraživanja bio je dvostruko-stratifikovan sa slučajnim izborom ispitanika u okviru definisanih popisnih krugova. Ukupan broj ispitanika bio je 1009, što obezbjeđuje standardnu grešku mjerenja od +/- 3% za pojave sa incidencom od 50%.

Konačno, dizajn ovog istraživanja je usmjeren na mjerenje stepena diskriminacije kada je riječ o sljedećim grupama:

- Romi
- Lica sa invaliditetom
- Lica starija od 50 godina
- Lica mlađa od 25 godina
- Srbi
- Nacionalne manjine
- Vjerske manjine
- Protivnici vlasti
- LGBT
- Žene

Za svako od pojedinih grupa, mi smo posebno mjerili percepciju diskriminacije na opštem nivou kao i na pojedinačnim nivoima koje smo specifikovali.

Osnovne karakteristike uzorka

Osnovne karakteristike uzorka mogu se vidjeti u fig1- fig5:

Fig 1 Opština %

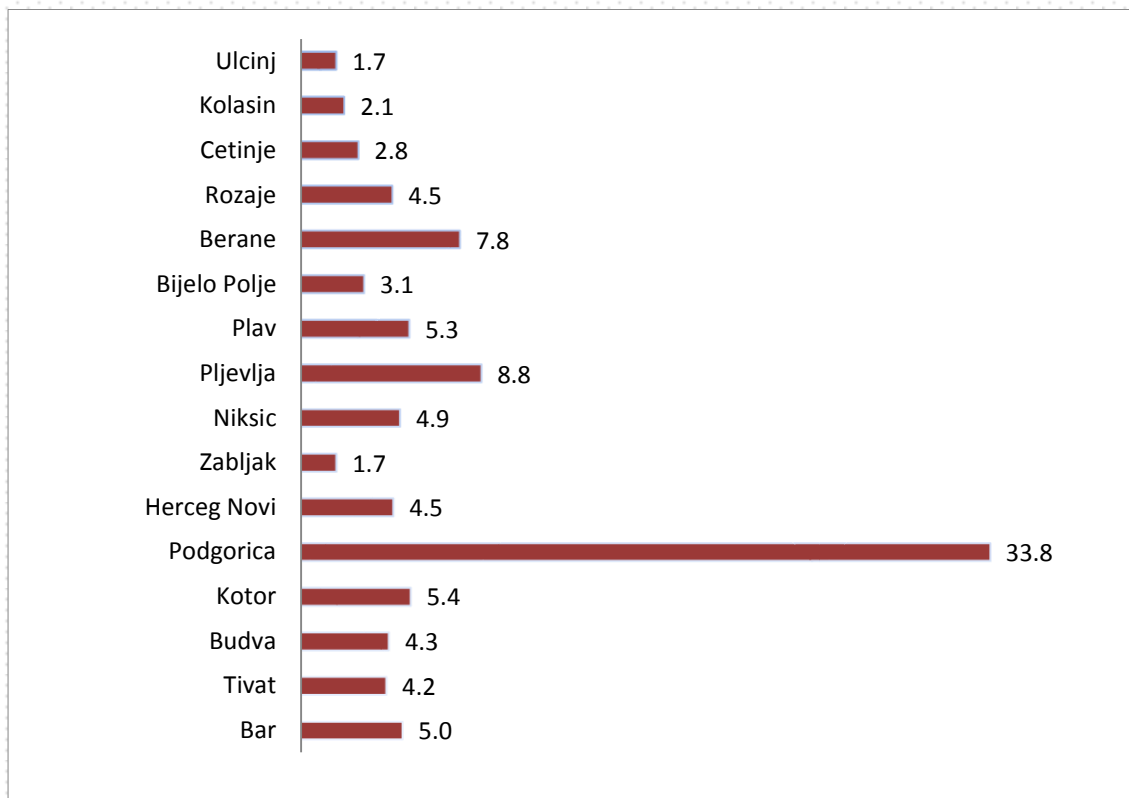

Fig 2 Pol/Rod

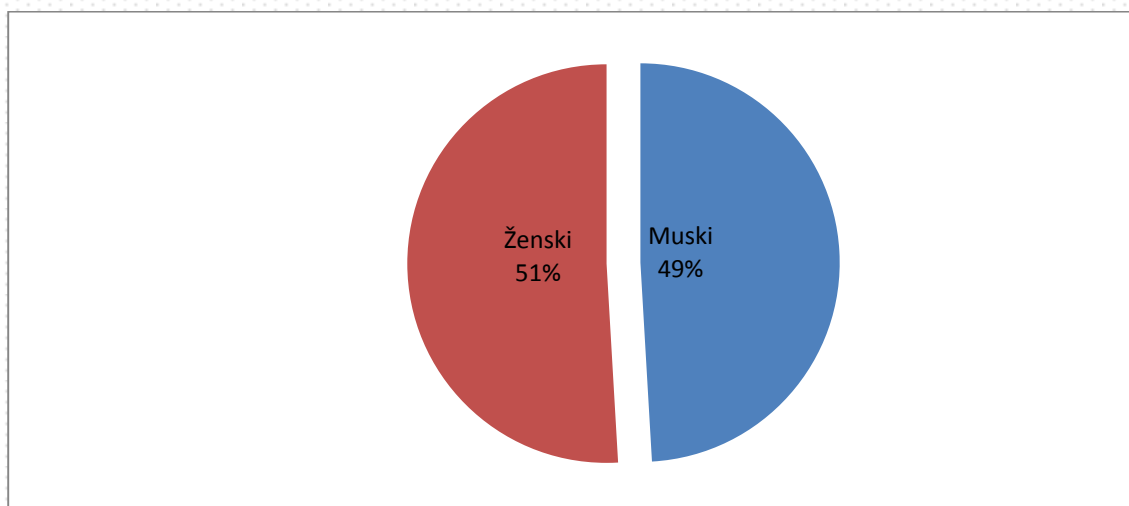

Fig 3. Starost ispitanika

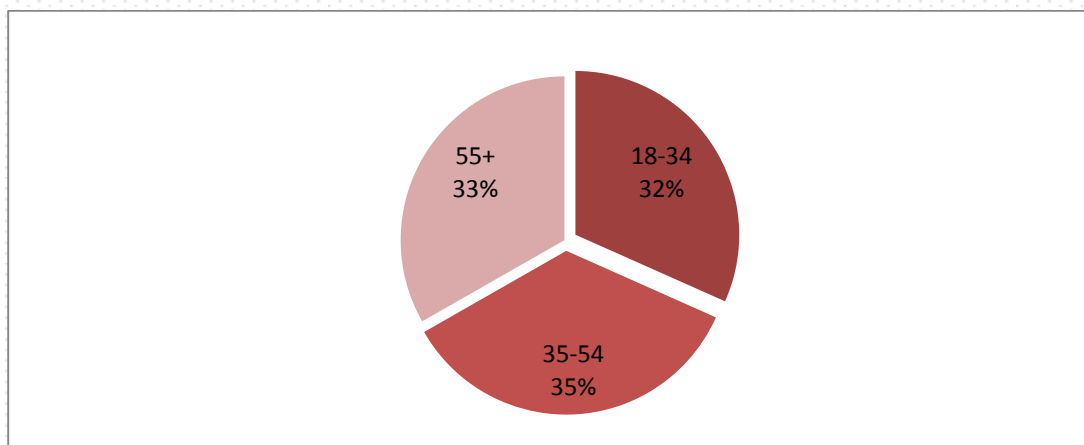

Fig 4. Sektor zapošljavanja %

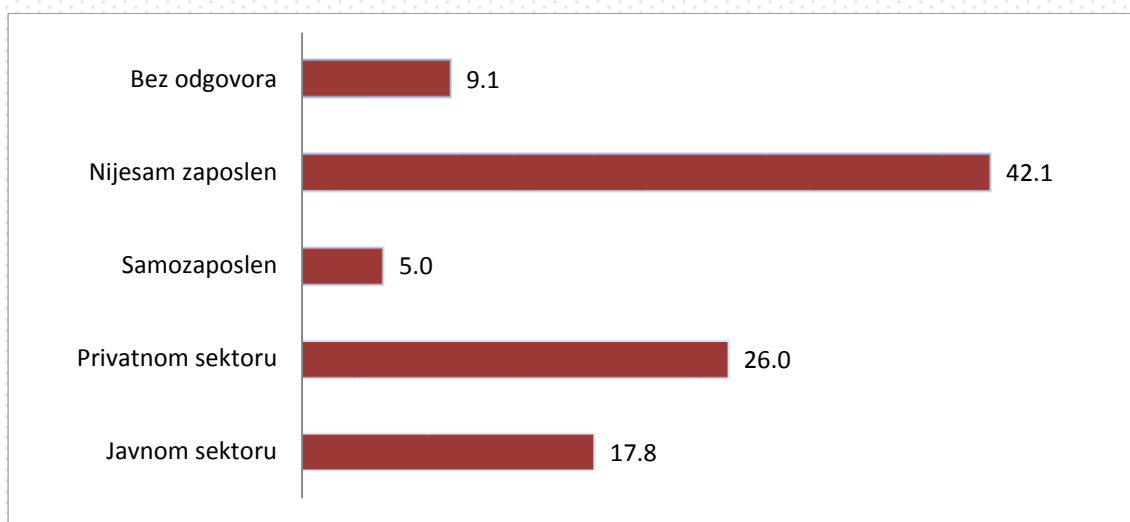
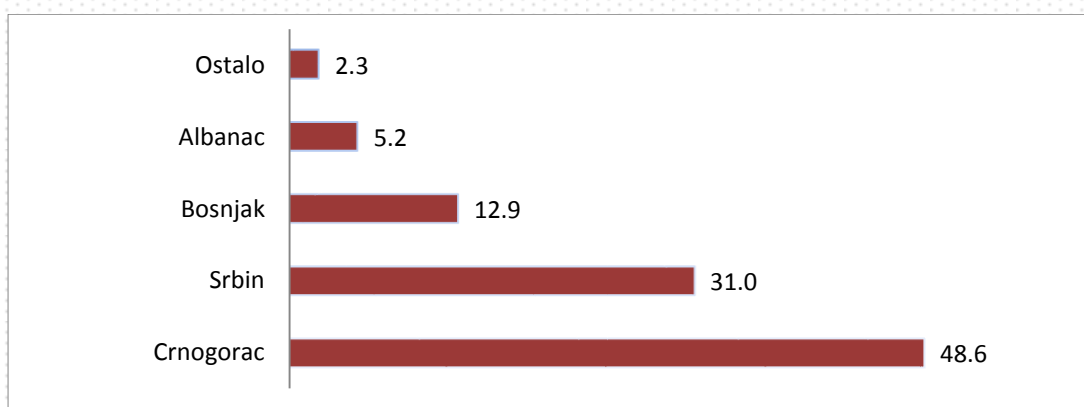

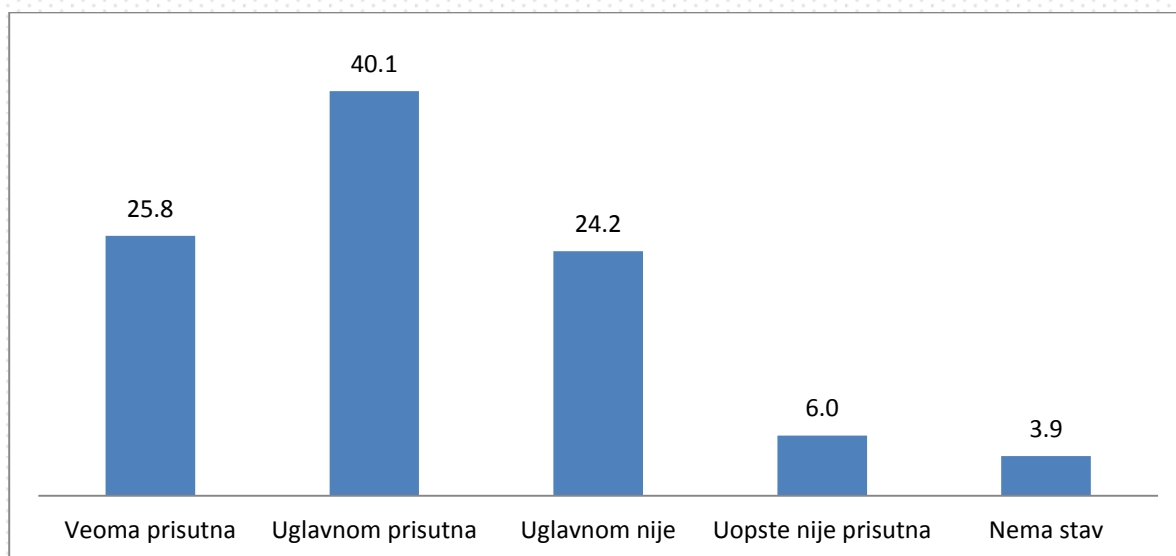
Fig 5. Nacionalna pripadnost %

Ključni nalazi istraživanja

Najprije, u istraživanju smo identifikovali opštu procjenu stepena diskriminacije koja postoji prema različitim grupama (Fig 6). Veliki broj ispitanika smatra da je diskriminacija veoma i uglavnom prisutna.

Fig 6. Uopšteno govoreći, u kojoj mjeri je po Vašem mišljenju diskriminacija prema različitim grupama ljudi u Crnoj Gori prisutna? %

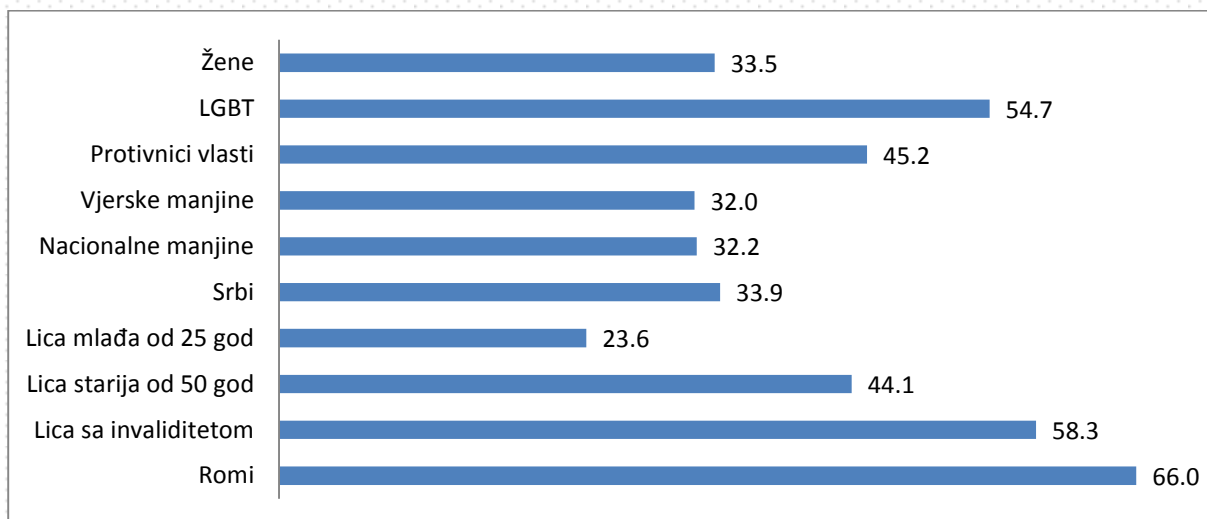
Kada je riječ o mjeranju diskriminacije o , prema gore navedenim grupama (Fig 7 & Fig 8), građani smatraju da je najviši stepen diskriminacije izražen prema Romima, te prema licima sa invaliditetom i LGBT osobama. Prema mišljenju građana, diskriminacija je, takođe, veoma izražena i kada je riječ o protivnicima vlasti i licima starijim od 50 godina. Nešto niži, ali i dalje visok, stepen diskriminacije, na osnovu stavova građana, postoji prema Srbima, ženama, vjerskim i nacionalnim manjinama, a najniži stepen diskriminacije postoji, po ovom istraživanju, prema osobama koje su mlađe od 25 god.

Fig 7. U kojoj mjeri je diskriminacija izražena u Crnoj Gori prema sljedećim grupama po Vašem mišljenju? %

	Veoma prisutna	Uglavnom prisutna	Uglavnom nije prisutna	Uopšte nije prisutna	Ne znam, ne mogu da procijenim
Romi	30.7	35.3	18.3	8.1	7.7
Lica sa invaliditetom	23.6	34.6	24.0	9.8	8.0
Lica starija od 50 god	14.6	29.5	32.8	15.1	8.0
Lica mlađa od 25 god	8.4	15.3	36.9	30.3	9.2
Srbi	13.9	20.1	32.5	23.1	10.5
Nacionalne manjine	9.8	22.4	34.4	23.1	10.4

Vjerske manjine	10.5	21.4	32.9	24.3	10.8
Protivnici vlasti	21.8	23.4	24.6	18.8	11.4
LGBT	29.1	25.6	15.1	13.7	16.6
Žene	13.4	20.1	36.2	21.0	9.3

Fig 8. Diskriminacija prema referentnim grupama – SUM: Diskriminacija je veoma i uglavnom izražena %

Svaki peti ispitanik u istraživanju je izjavio da poznaje zakone koji štite od diskriminacije (Fig 9). Najveći je broj, međutim, onih koji misle da ti zakoni postoje, ali ne znaju tačno o kojim je zakonima riječ. Konačno, preko 30% ispitanika ne zna ništa o takvim zakonima.

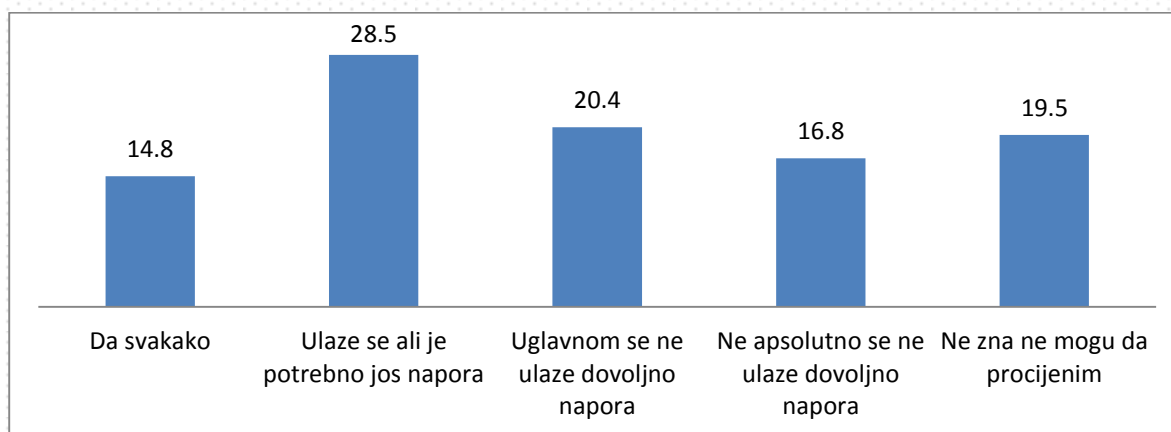
Fig 9. Da li su Vam poznati zakoni koji štite od diskriminacije? %

Najveći broj građana smatra da država Crna Gora ulaže napore kako bi se poboljšao položaj navedenih grupa, ali da ti napori treba da budu veći (Fig 10). Međutim, više je nego

respektabilan broj onih ispitanika koji smatraju da država ne radi dovoljno u ovom pogledu, ili pak da ne radi ništa. Svaki peti ispitanik nije bio u stanju da procijeni napore koje država ulaže.

Fig 10. Da li se po Vašem mišljenju u Crnoj Gori ulaže dovoljno napora u borbi protiv diskriminacije? %

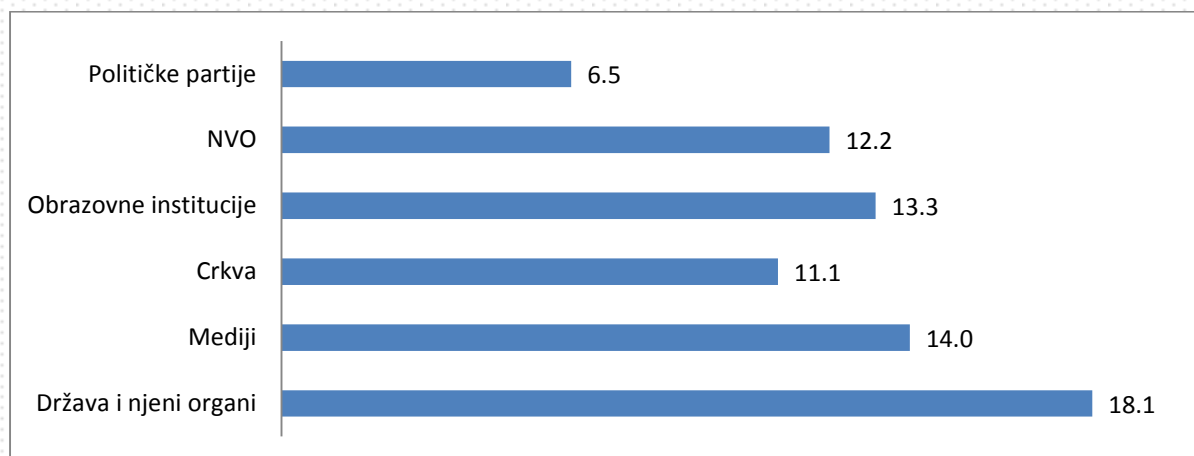

U Fig 11. i Fig 12. prikazani su stavovi ispitanika o doprinosu koje različite institucije pružaju u borbi protiv diskriminacije. Prema mišljenju građana, prilično je ujednačeno ocijenjen doprinos svih navedenih institucija sa izuzetkom političkih partija. Komparativno, ako uporedimo relativno male razlike, država i njeni organi daju najveći doprinos, a zatim slijede obrazovne institucije, mediji, NVO i Crkva

Fig 11. U kojoj mjeri sledeće institucije daju doprinos borbi protiv diskriminacije %

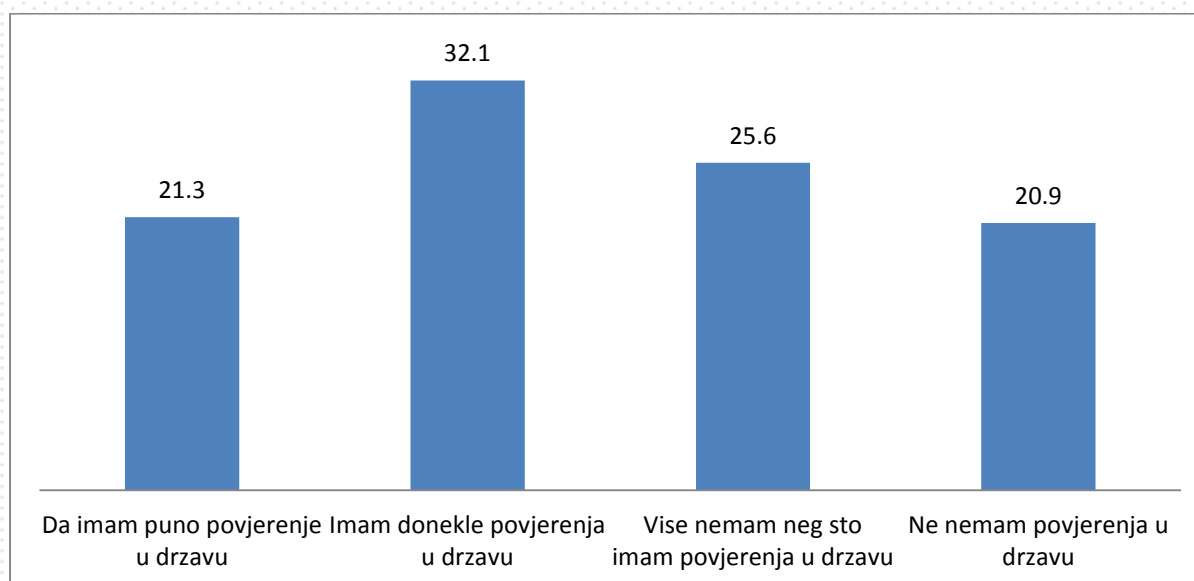
	Ključni doprinos	Veliki Doprinos	Mali doprinos	Bez doprinosa	Ne znam, ne mogu da procijenim
Država i njeni organi	18.1	19.4	36.3	12.5	13.7
Mediji	14.0	29.4	34.8	8.5	13.3
Crkva	11.1	18.4	33.2	14.6	22.7
Obrazovne institucije	13.3	28.1	34.5	8.0	16.2
NVO	12.2	27.7	32.1	9.6	18.4
Političke partije	6.5	13.9	35.6	24.8	19.3

Fig 12. U kojoj mjeri sljedeće institucije daju doprinos borbi protiv diskriminacije –% ključni doprinos

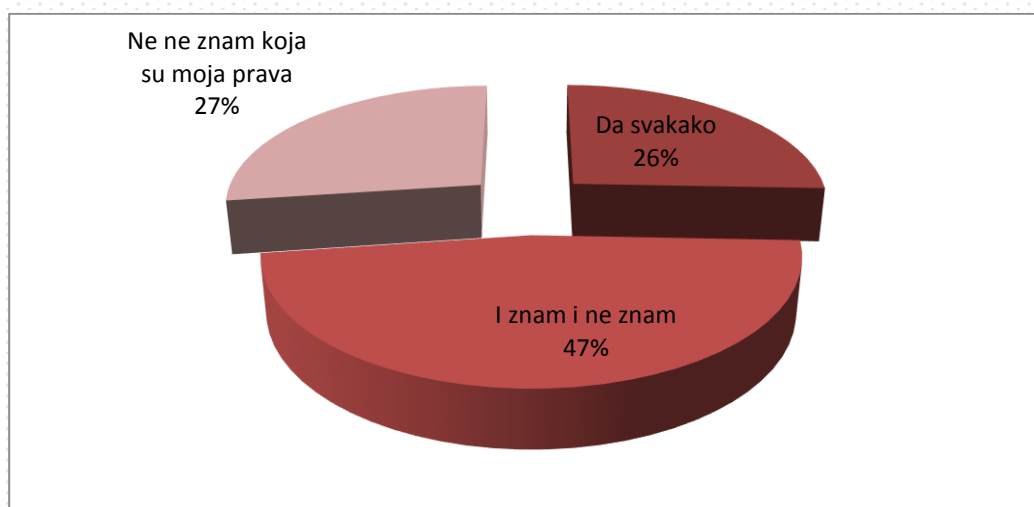
U većoj ili manjoj mjeri, preko 53% ispitanika ima povjerenje u državu da će ih zaštititi od diskriminacije (Fig 13). Konsekventno, veliki je broj ispitanika koji nema povjerenje u državu u ovom pogledu.

Fig 13. Imate li Vi povjerenja u državu da će Vas zaštititi od diskriminacije? %

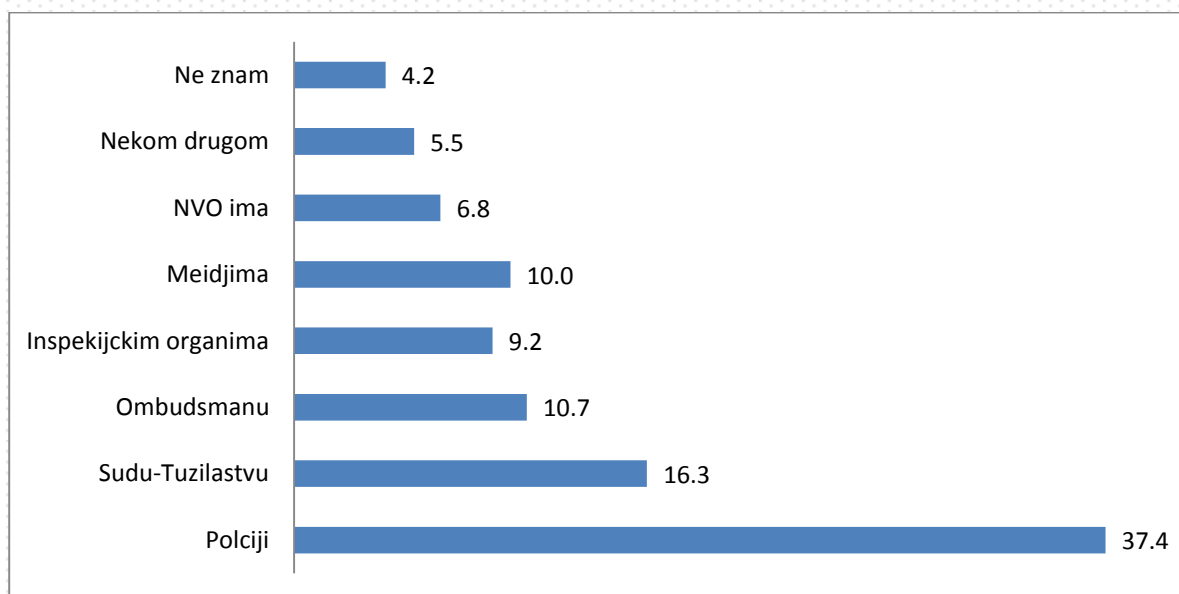
Nešto preko četvrtine ispitanika zna koja su njihova prava ukoliko bi bili žrtva diskriminacije (Fig 14). Međutim, još je više onih koji ne znaju koja su im prava, dok je najveći broj onih koji su izjavili 'i da znaju i da ne znaju'.

Fig 14. Znete li koja su Vaša prava ukoliko ste, ili biste postali žrtva diskriminacije?

Ukoliko bi postali žrtva diskriminacije, najveći broj građana bi se obratio policiji (Fig 15). Prema tome, nema sumnje da je u slučajevima diskriminacije policija prva adresa građanima. Značajno manji broj ispitanika bi se obratio drugim institucijama, a od njih prednjače Sudovi/Tužilaštvo, Ombudsman, mediji i inspekcijски organi.

Fig 15. Ukoliko biste postali žrtva diskriminacije, kome bi ste se najpre obratili za pomoć?
%

Na kraju, istraživanjem smo utvrdili da bi izraženom većinom građani podržali mjere i akcije koje su usmjerene na borbu protiv diskriminacije u odnosu na sve navedene grupe (Fig 16). Razlike u ovom pogledu između grupa nisu naročito izražene, osim kada je riječ o LGBT osobama, čiju zaštitu bi građani u značajno manjoj mjeri podržali.

**Fig 16. Podržavaju mjere i akcije usmjerene na borbu protiv diskriminacije sljedećih grupa
- % DA odgovora**

